

ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ

Гіржева О.М. к.е.н., доцент

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
м.Харків, Україна*

Для агробізнесу інноваційність має величезне значення, що підтверджено практикою зарубіжних високорозвинених країн. Але особливості та ступінь інноваційного розвитку в АПВ багато в чому обумовлені її специфікою. Зокрема, значна залежність аграрного виробництва від природно-кліматичних умов, що не піддаються контролю, ускладнює процес управління інноваціями в порівнянні з іншими галузями. Наступний момент - процес відтворення в аграрному виробництві тісно пов'язаний з біологічними процесами і діяльністю живих організмів, в зв'язку з чим впровадження інновацій поряд з позитивним ефектом можливо призведе до негативних наслідків для навколишнього середовища. Чітко обмежені терміни здійснення виробничих процесів та стадій виробництва аграрної продукції зумовлюють інноваційний цикл, в якому етап освоєння може мати дуже тривалий характер. Своє практичне втілення інноваційного розвитку агробізнесу загальноекономічні закони здійснюють за допомогою системи принципів. Так, важливе значення в забезпеченні та реалізації інноваційних процесів мають, на наш погляд, принцип екологічної безпеки, що полягає в прогнозуванні і регулярному моніторингу наслідків впливу інноваційного розвитку на стан навколишнього природного середовища. Також важливим принципом, є принцип соціальної відповідальності бізнесу, який означає, що кінцевою метою інноваційного розвитку підприємства має бути збереження екологічної безпеки як бізнес-процесів, так і виробленої продукції, а також підвищення добробуту і якості життя населення.

Дотримання перерахованих вище принципів при формуванні основних (організаційних та економічних) інструментів інноваційного розвитку, безумовно, підвищить ефективність здійснюваних перетворень. Однак швидкоплинність і динамічність економічного життя висуває важливу і неодмінну умову рентабельності і конкурентоспроможності агробізнесу - це своєчасність реалізації інноваційних перетворень, зокрема, впровадження науково-технічних досягнень.

Організаційні інструменти інноваційного розвитку агробізнесу тісно пов'язані з такою функцією управління, як організація, і тому спрямовані на вдосконалення організації управління процесами впровадження і розробки інновацій, в побудові моделі системи управління інноваційним розвитком, забезпеченням умов для розвитку.

Найбільш дієвими і пріоритетними організаційними інструментами активізації інноваційного розвитку агробізнесу можуть бути:

1. Розвиток інноваційної інфраструктури (технопарки, інноваційно-технологічні центри, бізнес-інкубатори, особливі економічні зони, венчурні фонди і центри трансферту технологій і т.п.).

2. Сприяння формуванню стійких коопераційних зв'язків і інноваційних кластерів; створення та підтримка діяльності інтегрованих науково-освітніх центрів сприятиме інтеграції науки і освіти. Особливу увагу слід приділити залученню молоді діжі до наукових досліджень в аграрній сфері.

3. Розвиток механізмів приватно-державного партнерства в реалізації великих перспективних напрямків інноваційного розвитку.

4. Підтримка ефективного відтворення кадрового потенціалу науки і підготовка кадрів для інноваційної сфери.

Економічні інструменти знаходяться в тісному і безпосередньому взаємозв'язку з організаційними і включають в себе економічні важелі і стимули, які впливають на економічні інтереси об'єктів впливу.

В якості найбільш дієвих важелів і заходів щодо активізації інноваційного розвитку можна визначити наступні:

1. Організація грантового стимулювання науки з ув'язкою в частині організації трансферу.

2. Збільшення фінансування пріоритетних цільових програм та інноваційних проектів з бюджетних коштів і концентрація ресурсів на пріоритетних напрямках, що забезпечують реалізацію конкретних переваг інноваційних розробок на ринку.

3. Розробка механізму пільгового кредитування і гарантій для інноваційних проектів.

4. Формування фондів підтримки інновацій, розвиток системи державних науково-технічних та інноваційних фондів.

5. Удосконалення роботи податкової системи в забезпеченні інноваційного розвитку: використання податкових пільг, канікул і змінного графіка сплати податків для інноваційно активних підприємств.

6. Для залучення і закріплення на селі кваліфікованих кадрів необхідні інновації, пов'язані з розвитком соціальної інфраструктури, комунального господарства, транспортної мережі окремих сільських територій та розвитком місцевого самоврядування.

Отже, важливе значення для агробізнесу має ресурсне забезпечення процесу інноваційного розвитку, зокрема - наявність ресурсного потенціалу, що включає матеріально-технічну базу, кадровий потенціал і ключові фактори успішного функціонування. Також важливо пам'ятати і про зовнішній забезпеченні, а саме, науковому, інформаційному, фінансовому та правовому.

Список літератури

1. Полегенька М.А. Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України / М.А.Полегенька // Агросвіт. – 2017. - № 6. – С. 49 – 54.

2. Янченко З.Б. Інноваційно-інвестиційна складова розвитку аграрних підприємств: монографія / З.Б. Янченко. — Житомир: «Полісся», 2012. — 388 с.